

עמ"ת 9063/03/14 - מדינת ישראל נגד ק.ק.

בית המשפט המחוזי בנצרת

עמ"ת 9063-03-14 מדינת ישראל נ' ק.ק. (עציר)

בפני	כב' השופט יוסף בן-חמו
העוררת	מדינת ישראל
נגד	
המשיב	ק.ק.

החלטה

בפני ערר על החלטת בית משפט השלום בנצרת [כב' השופטת רים נדאף] מיום 4/3/14 אשר הורתה על שינוי תנאי השחרור ואפשרה חזרתו של המשיב לביתו ב... , לאחר שכבר הורשע והדיון בעניינו קבוע להשלמת טיעונים לעונש.

נגד המשיב הוגש כתב אישום המייחס לו עבירות של תקיפת בן זוג הגורמת חבלה של ממש ותקיפה סתם. עם הגשת כתב האישום הוגשה גם בקשה למעצרו של המשיב עד לתום ההליכים.

בדיון שהתקיים, הודה המשיב בעובדות כתב האישום המיוחסות לו ובית המשפט הורה על שחרורו של המשיב בתנאים הכוללים מעצר בית חלקי בעיר בת ים המרוחקת ממקום מגוריה של המתלוננת - אשת החייב, המתגוררת ב... , בפיקוחו של בן דודתו של המשיב ובפיקוח הוריו.

כמו כן, הורה בית המשפט על הזמנת תסקיר לעונש. בתסקיר הראשון שהגיש ביקש שירות המבחן דחיית הדיון על מנת לבדוק אופציה טיפולית של המשיב ב"בית נועם", אופציה שנבדקה לאחר שהמשיב הביע נכונות עקרונית להירתם לתכנית טיפולית. בתסקיר שהתקבל לבסוף צוין שהמשיב איננו מעוניין באופציה טיפולית כלשהי ועל כן, שירות המבחן לא בא בהמלצה טיפולית לגביו.

בדיון שנערך ביום 4/3/14 טענה המאשימה לעונש וביקשה להשית על המשיב עונש מאסר לתקופה ארוכה נוכח טיב העבירות בהן הורשע ובהעדר המלצה טיפולית.

הסניגור ביקש לדחות את הדיון למועד אחר ולאפשר תקופת ניסיון של חיים משותפים עם המתלוננת ובטרם מתן גזר דין.

בית המשפט נענה לבקשת הסניגור והורה על שינוי תנאי השחרור כך שהמשיב יוכל לחזור לביתו.

לאחר ששמעתי את טיעוני הצדדים, נחה דעתי כי לא היה מקום להורות על שינוי תנאי השחרור ועל חזרתו של המשיב

ההנמקה שבית משפט השלום נימק את החלטתו אינה נראית בעיני.

בית המשפט מציין בהחלטתו :

"הבאתי בחשבון את מסקנתו הסופית של שירות המבחן, שאינו בא בהמלצה טיפולית כלשהי בשלב זה, הבאתי בחשבון את דברי הצדדים שהושמעו היום ואת עברו הנקי של הנאשם, ולמרות שטרם נשמעו טיעוני הנאשם לעונש, וטרם עיינתי בטיעונים לעונש של ב"כ המאשימה, וממתחם הענישה ההולם לעבירות מסוג זה בהן הורשע הנאשם בכתב האישום, והצפי לעונש שיוטל על הנאשם בבוא העת, ובעיקר לאור הודאתו ולקיחת אחריות מלאה מצידו של הנאשם למעשים שיוחסו לו בכתב האישום, נראה כי על אף שהאפיק הטיפולי לא מוצא, ולאור העובדה כי בסופו של דבר יחזור הנאשם ככל הנראה לביתו לאחר סיום ההליכים, כבר נראה לי כי ניתן כבר היום להורות על הקלה בתנאי השחרור והחזרתו של הנאשם לביתו..."

הנמקה זו בכל הכבוד, אינה נראית לי. לא נראה לי לנכון שבית המשפט יביע דעתו לעניין העונש בטרם יעיין בטענות המאשימה לעונש ובטרם ישמע את טיעוני הנאשם ובטרם יונח בפניו תסקיר משלים לעניין העונש, כפי שביקש הסניגור וכאשר התסקירים המונחים בפניו אינם ממליצים בשלב זה על חזרתו הביתה ומציינים את המסוכנות הנשקפת מהמשיב במצבים מסוימים ומחוסר נכונותו להשתלב בהליך טיפולי כלשהו.

גם הנימוק שיש להורות על החזרת הנאשם לביתו כבר עתה בשל העובדה שבסופו של דבר יחזור לביתו לאחר שייגזר עונשו, איננו נראה לי נימוק המצדיק החלטה הנוגדת את המלצות שירות המבחן ואת קביעותיו לעניין המסוכנות הנשקפת מהנאשם, בשלב בו אנו מצויים לאחר הרשעה ובטרם גזר דין.

בכל מקרה בו נגזר דינו של הנאשם, כאשר מסתיים העונש ובאין הוראה אחרת, אין אפשרות למנוע מהנאשם לחזור לביתו, גם כאשר מדובר בעבירות קשות וגם כאשר מדובר בעבירות בתוך המשפחה, אלא אם כן קיימת הוראה חוקית המאפשרת הטלת מגבלות כלשהן על נאשם גם לאחר ריצוי עונשו, אך אין זו סיבה המצדיקה לאפשר לנאשם לחזור לביתו עוד בטרם ריצה את עונשו.

האפיק הטיפולי לא רק שלא מוצה כפי שנכתב בהחלטת כב' השופטת, אלא לא החל כלל ועל רקע זה המסוכנות המצוינת בתסקיר הינה מסוכנות ממשית.

למשיב לא עומדת עוד חזקת החפות לאחר שהודה והורשע עבירות המיוחסות לו.

על פי עובדות כתב האישום תקף הנאשם את בת זוגו בכך שהכה אותה באמצעות חגורה בגופה, בידיה ובגבה, וכן הכה אותה בידיו בכל חלקי גופה. למתלוננת נגרמו חבלות של ממש. באירוע אחר, למחרת היום, סטר למתלוננת וכשברחה לחדרה רדף אחריה תפס אותה בשערה, משך אותה לכיוון הדלת כשהיא על הרצפה, היכה אותה בגבה ושבר את מכשיר הטלפון הנייד שלה.

בתסקיר הראשון מציין שירות המבחן כי בבואו לבחון את גורמי הסיכון אל מול גורמי הסיכוי, ההתרשמות היא מאדם בעל דימוי עצמי נמוך. לאור המערכת המשפטית, על רקע זה, הוא מתקשה לגלות יכולת נפרדות ונוטה ליחסי תלות באחר. מתקשה להתמודד עם מצבים בהם לאחר יש צרכים ורצונות שאינם עולים בקנה אחד עם אלו שלו, כפי שאירע בדינאמיקה הזוגית בינו לבין אשתו. לפיכך, מעריך שירות המבחן כי במצבי דחק במערכת הזוגית, בהם חווה ייאוש וחוסר אונים, המערערים את יציבות חייו כפי שהוא מכיר אותם, קיים סיכון מצדו להישנות התנהגות אלימה.

המשיב הביע בפני שירות המבחן נכונות להשתלב בטיפול משמעותי ואינטנסיבי לעניין האלימות הזוגית שנקט ועל כן הופנה למסגרת טיפולית "בית נועם", משך התכנית - 4 חודשים, במהלך רוב שעות היום ובערב יחזור לבית דודו בבית ים. ככל שתחול התקדמות במצבו בכל הקשור להליך הטיפול, ניתן יהיה לשקול הקלות בתנאים המגבילים.

בתסקיר הנוסף שהוגש ציין שירות המבחן כי כאשר הופנה המשיב ל"בית נועם", מסר כי הוא אינו זקוק לטיפול.

התרשמות העו"ס "בית נועם" היתה מהתייחסות מצומצמת של המשיב לחומרת מעשיו, העדר הכרה בדפוסים אלימים בהתנהגותו וחוסר מוטיבציה להשתלב בטיפול ועל כן, לא נמצא מתאים להשתלב במסגרת טיפולית.

בשיחה נוספת שערך שירות המבחן עם המשיב, מסר כי אינו רואה צורך בהתערבות טיפולית ועל כן, אין המלצה שיקומית לגביו.

שירות המבחן היה בדעה שניתן לשקול שינוי תנאי שחרור רק אם המשיב יירתם, כפי שהבטיח, להליך טיפולי שיקומי. משחזר בו המשיב, לא היה מקום שבית משפט קמא יפעל בניגוד לאמור בתסקיר ויורה על שינוי תנאי השחרור.

בית המשפט העליון עמד על ההיבטים המיוחדים שיש לאלימות על רקע של קשר זוגי בהתייחסות לעבירות אלימות במשפחה בשל המימד הפסיכולוגי החזק וההתנהגות הלא רציונלית הטבועים בעבירות מסוג זה, שמור תפקיד מיוחד לתסקיר המעצר בקביעה אם ניתן לאיין את מסוכנותו של המשיב [בש"פ 8171/06 עבדלימוב נ' מ"י].

כאשר מדובר בעבירות של אלימות במשפחה יש לתת משקל מיוחד להמלצות שירות המבחן.

החזרת המשיב לביתו בניגוד להמלצות שירות המבחן וללא תהליך טיפולי מעמידה את קורבן העבירה בפני סיכון שאין להעמידה בו.

עם התגברות המודעות ל"תסמונת האישה המוכה", בתי המשפט נזהרים לרוב מלהסתמך על בקשות והצהרות של מתלוננת המבקשת להתחשב בבן זוגה האלים.

לו היו דברי המתלוננת נתמכים בחוות דעת מקצועית של שירות המבחן, ניתן היה לייחס להם את המשקל שבית משפט קמא ייחס, אולם בהעדר תמיכה שכזו, וכאשר המשיב חוזר בו מנכונותו לעבור הליך טיפולי, לא היה מקום לפעול בשלב זה שלפני גזירת העונש, בניגוד לעמדת שירות המבחן.

לאור האמור, הגעתי למסקנה שדין ההחלטה המורה על שינוי תנאי השחרור ועל מתן אפשרות למשיב לחזור להתגורר עם המתלוננת בביתם, להתבטל.

המשיב יישאר בתנאים המגבילים כפי שהיו לפני ההחלטה האחרונה.

ניתנה היום, ט"ו אדר ב תשע"ד, 17 מרץ 2014, בהעדר הצדדים.